

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
(Мінекономіки)

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

На № 04-30/12-2023/272431 від 15.11.2023

Комітет Верховної Ради України
з питань соціальної політики та
захисту прав ветеранів

*Щодо проектів Законів України
(реєстр. № 10225, №10225-1)*

Міністерство економіки України до звернення Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів опрацювало проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні» (реєстр. № 10225 від 07.11.2023) (далі – проект Закону № 10225), унесений народним депутатом Согою О. Г., та альтернативний проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо врегулювання обороту віртуальних активів в Україні» (реєстр. № 10225-1 від 17.11.2023) (далі – проект Закону № 10225-1), унесений народним депутатом Швачком А. О., і в межах компетенції повідомляє.

Проектом Закону № 10225 шляхом внесення змін до Податкового кодексу України (далі – Кодекс) пропонується, зокрема, запровадження механізму: оподаткування податком на прибуток підприємств віртуальних активів, шляхом запровадження окремого обліку результатів та коригування фінансового результату; ПДВ для таких операцій не передбачено, крім операцій з окремим видом віртуальних активів (службовими токенами); оподаткування ПДФО віртуальних активів.

Проектом Закону № 10225 пропонується передбачити, що суб'єкти господарювання, які здійснюють операції з віртуальними активами не можуть бути платниками єдиного податку першої – третьої груп (юридичні особи та фізичні особи – підприємці).

Також пропонується нова редакція Закону України «Про віртуальні активи» та відповідні зміни до пов'язаних законодавчих актів.

Автором законодавчої ініціативи зазначається, що законодавство про віртуальні активи є недосконалим і потребує вдосконалення з причин відсутності: чіткого визначення та класифікації віртуальних активів, що ускладнює їх правове

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Підписувач **Бігун Надія Валеріївна**
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000054F73400CD21C400
Дійсний з по 12.10.2025 23:59:00

Мінекономіки

3102-03/69393-01 від 18.12.2023 12:40

регулювання та захист прав власників; єдиного органу, який здійснював би нагляд та контроль за діяльністю суб'єктів ринку віртуальних активів, що створює ризики для фінансової стабільності, боротьби з відмиванням грошей та фінансуванням тероризму; спеціального податкового режиму для оподаткування доходів від операцій з віртуальними активами, що призводить до подвійного оподаткування або ухилення від сплати податків. Прийняття проекту Закону № 10225 дозволить запровадити ринок віртуальних активів в Україні, що сприятиме розвитку цифрової економіки в Україні та наближенню до стандартів ЄС.

Концептуальною розробкою проекту Закону № 10225 займалася Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР).

Пропозиція щодо запровадження легального ринку віртуальних активів та визначення оподаткування операцій з зазначеними активами, що допоможе створити сприятливі умови для розвитку криптоіндустрії, збільшити надходження до бюджету та підвищити інвестиційну привабливість України, є слушною, водночас слід зауважити наступне.

Положення проекту Закону № 10225 не узгоджується із пунктом 7.3 статті 7 Кодексу, відповідно до якого, визначено, що будь-які питання щодо оподаткування регулюються цим Кодексом і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами України, крім законів, що містять виключно положення щодо внесення змін до цього Кодексу та/або положення, які встановлюють відповідальність за порушення норм податкового законодавства.

Отже, запропонована проектом Закону № 10225 нова редакція проекту Закону «Про віртуальні активи» та зміни до інших законодавчих актів потребують розгляду в межах окремого законопроекту.

Відповідно до положень Закону України від 06.12.2023 № 361 «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового ураження» (далі – Закон про протидію) віртуальним активом є цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати, та яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей.

Для того щоб об'єкт вважався віртуальним активом, він має відповідати трьом критеріям: наявність вартості, можливість до обігу в цифровому форматі та можливість до його обміну на інші об'єкти цивільного права.

Запропоновані норми проекту Закону «Про віртуальні активи» може становити ризик для цінової стабільності та ефективності механізму впливу грошей на реальну економіку, зокрема, вплинути на ситуацію на ринку товарів і послуг.

Відповідно до статті 1 Закону про протидію визначено термін щодо бездоганної ділової репутації (сукупність підтвердженої інформації про фізичну особу, що дає можливість зробити висновок про відсутність встановлених протягом останніх трьох років компетентними органами або судом порушень

вимог законодавства про запобігання та протидію, законодавства про фінансові послуги та законодавства про запобігання корупції, а також про відсутність судимості за злочини проти основ національної безпеки України, миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, громадської безпеки, власності, у сфері господарської діяльності, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку) та статтею 6 Закону про протидію зазначено, що система фінансового моніторингу складається з первинного та державного рівнів, суб'єктами первинного фінансового моніторингу є постачальник послуг, пов'язаний з обігом віртуальних активів.

Для усунення ризиків, які пов'язані із зловживанням віртуальними активами, зокрема, для цілей відмивання коштів, залучання цих активів для злочинної діяльності чи терористичних цілей необхідно запровадити ефективні заходи врегулювання ринку віртуальних активів шляхом недопущення до вказаного ринку осіб, які можуть бути пов'язані з державою, яка здійснює збройну агресію проти України, та/або державою, яка включена до списку країн, що не співпрацюють у сфері протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та/або здійснюють терористичну діяльність та визначити нормами проекту Закону «Про віртуальні активи» вимог щодо недопущення активів цих власників на ринок віртуальних активів України та вимог Закону про протидію.

Запропонованими нормами проекту Закону № 10225 віртуальні активи прирівняні до інвестиційних активів та оподаткуванню підлягатиме інвестиційний прибуток від операцій із віртуальними активами.

Нормами проекту закону № 10225 пропонують інвестиційний прибуток від операцій з криптовалютами для фізичних осіб оподатковувати ПДФО та військовим збором, зокрема, при продажі криптовалюти відбудеться отримання інвестиційного прибутку (дохід від продажу більше ніж витрати на придбання), то з різниці потрібно буде сплатити ПДФО та військовий збір. Також, підлягатиме оподаткуванню отримання доходу у вигляді різниці між курсом купівлі та продажу криптовалюти. В момент операції з віртуальними активами біржа, яку зобов'язують проходити процедуру реєстрації у НКЦПФР та Нацбанку, нараховуватиме податки, утримуватиме їх із транзакцій, які проводять фізичні особи та щокварталу передавати дані до ДПС.

Слід зауважити, що альтернативний проект Закону № 10225-1 розроблено Міністерством цифрової трансформації спільно з депутатами та бізнесом.

Нормами проекту Закону № 10225-1 запропонований інший підхід до оподаткування операцій із віртуальними активами, а саме: передбачаються податкові преференції для платників податків, у яких річна сума інвестиційного прибутку від операцій із віртуальними активами не перевищує 7 млн грн, зокрема, перші три роки після набрання чинності законом ставка ПДФО для інвестиційного прибутку від таких операцій становитиме 5%, протягом наступних п'яти років – 9%, в подальшому застосовується ставка 18 відсотків.

Нагляд за ринком віртуальних активів здійснюватиме не НКЦПФР, а Мінцифри та прийматиме рішення про авторизацію криптобірж протягом 30 днів з дати подання заяви (авторизація безстрокова), щорічної плати за роботу в Україні не передбачено, але застосовуватиметься разовий платіж за доступ на ринок – від 17 тис. грн до 51 тис. гривень.

Автором законодавчої ініціативи зазначається, що проект Закону № 10225-1 дозволить запустити ринок віртуальних активів в Україні, що призведе до появи в державі ще одного нового й важливого сектору цифрової економіки, реєстрації нових бізнесів, появи додаткових робочих місць, а також нового джерела надходжень до державного бюджету. Прості й зрозумілі принципи регулювання й оподаткування, які покладені в його основу, мають на меті також і збільшення інвестиційної привабливості України, закладаючи таким чином надійний фундамент для часів її післявоєнної відбудови.

Водночас практична реалізація запропонованих проектів законів поряд з додатковими надходженнями до бюджету, може призвести до ускладнення адміністрування, запровадження нової форми звітності та збільшення обсягів податкової звітності.

Національною стратегією доходів на 2024–2030 роки визначаються основні засади й завдання податкової політики в умовах воєнного часу та післявоєнного відновлення. Врегулювання можливих проблем щодо обороту віртуальних активів в Україні та принципу оподаткування віртуальних активів, наданими рекомендаціями Міжнародним валютним фондом в рамках технічної місії, необхідно вирішувати в межах реалізації Національної стратегії доходів на 2024–2030 роки, яка на сьогодні розробляється Урядом України.

Ураховуючи викладене, Мінекономіки не заперечує щодо розгляду зазначених проектів законів та прийняття виваженого рішення в частині змін до положень Кодексу, що дозволить легалізувати оборот віртуальних активів.

Додатково повідомляємо про відсутність пропозицій щодо прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації положень зазначених проектів Законів у разі їх прийняття, та приведення актів Кабінету Міністрів України у відповідність до зазначених проектів Закону.

Заступник Міністра економіки України

Надія БІГУН